

mo de Musculorum motu *κόνδυλον* appellat, depressum ossis capitulum, quando *κεφάλῳ* seu caput *κοτύλῳ* seu acetabulo, profundo ue seu alto sinui cōfert: *κόνδυλον* uero, seu depressum minimeq; extuberans & planum capitulum, *γλῶν*, quam sinum esse dicimus, adeo leuiter in osse cœlatum, ut an sinus, an capitulum sit, diiudicare uix possis. Atque in hunc modum à primis dissectionis professoribus *κόνδυλος* nomen proculdubio institutum fuit. quamuis interim facile curauero, ne hoc nomen quicquam obscuritatis alibi in nostra oratione pariat, quum non minus promptum fuerit, obscure & leuiter extuberans capitulum, aut internum externum ue femoris caput iuxta genu dicere, quam ambigua uoce condylum, uel nodum, uel quippiam simile sermoni inferere. Ac proinde etiam in cuiusque ossis descriptione perpetuo illud nomen nobis constituemus, à quo postmodum in musculorum, uenarum, arteriarum, & reliquarum corporis partium enarratione nunquam discedemus. *Τράχηλον*, & *αίχρῆνα*, Latini collum & ceruicem nuncupant, his uocibus ossis partem quæ collo nostro respondet significantes. Collum nanque & ceruix tenues ossium sunt processus, quorum extremum crassius redditum in ossis caput finitur. Huiusmodi ceruices nullibi perinde conspiciuntur ac in femore, iuxta elasticissimum ipsius caput coxendicis ossi inarticulatum. Dein in maxilla inferiori adeo insignis ceruix se offert, ut & caput inferioris maxillæ ceruicis nomine ab Anatomicis subinde donatum sciamus. Quinetiam in talo quoque ceruix apparet, ante orbiculatum ipsius caput conspiciua, quod nauiformi ossi inarticulatur. Ad hæc, pedij & postbrachialis ossa, quæ digitis coarctantur, ceruices ostendunt. In reliquis autem ossibus illæ non æquæ manifeste conspiciuntur. Cæterum aliquando non modo tenuiores ossium partes in capita extuberantes, ceruices dicuntur, quinetiā & tenues processus ita uocamus, qui latiores redditi sinum constituunt cui aliud os coarctatur. Quod si in aliquo osse conspiciatur, sanè in scapula est manifestissimum, cuius artior pars ante sinum cui humerus inarticulatur posita, ceruicis quoque nomen ab Anatomis professoribus obtinuit. *κοτύλῳ*, & *κοτύλῳ* δὲ *αἰχρῆνα*, ac dein *δὲ* *αἰχρῆνα*. Latini in ossium descriptione (nulla nanque nobis modo mensurarum est ratio) acetabulum & acceptabulum, & uulgo pyxidem, & interdum buccellam uocant: his nominibus sinus indicantes, qui altius profundius ue descendunt, excauanturq; ac ossium capita excipiunt. Obseruantur autē eiusmodi sinus seu acetabula, in coxendicis osse, ubi femoris caput admittitur: dein & in osse cymbæ referēte, in quem tali caput ingreditur. Neq; sanè in corpore alij sinus, quibus ossiū capita inarticulantur, illis duobus profundiores existunt. Verum arbitror à primis dissectionis professoribus, nō solum insigniter profundos sinus eo nomine appellatos esse, sed omnē sinum alterius ossis caput excipientem, modò quouis illum primo intuitu sinum esse attestaretur. *γλῶν* autem ab ocularis sinus (quantum coniecto) forma sinus dicitur, qui leuiter & superficiei tenus tantū cauatus est: ac talis occurrit, ut ignores num aliud os admittat, aut aliud os subeat, nihilo secus quam si duo plani læuigatiq; asseres inuicem imponentur. Atque sic *γλῶν* depressio responderet capiti, quod omnium primum *κόνδυλον* nuncupatum esse arbitror. Tales sinus habentur in tarsis ossibus, quæ pedij ossa ipsi coarctantur. Item ossis cymbæ referētis sedes, quibus id tarsus ossa excipit, huiusmodi quoque sunt: ut & brachialis ossium nonnulla, quibus postbrachialis ossa articulantur. Præterea in prima ceruicis uertebra, ubi hæc depressa secundæ uertebra capitula admittit. Verum hæc non ita dico, quasi inhibere uelim, sinus quosdam (qui & si manifesti sinus formam præferant, tamen non admodū profundè insinuantur) etiam *γλῶν* appellari. Nollē enim contentiose rixari, num tibie ossis sinus quibus inferiora femoris capita insident, *κοτύλῳ* aut *γλῶν* nomen mereatur. Attamen si articulationis species diligēter discusserimus, meritissimo *κοτύλῳ* uocabimus apparentem sinum, *γλῶν* uero sinum adeo obscurum, ut ambigamus an uerè sinuum numero ueniat adscribendus. Quamobrem autem sinus nunc leuiter, nunc profundè à rerum Opifice inculpanitur, sequenti Capite, quod ossium commissurarum differētiās explicabit, ostendemus: quando quidem articulationis gratia tam sinus quam capita formantur. Hic autem suffecerit nomina duntaxat declarasse: & si cui interim uisum fuerit, licebit & sinuum differētiās hic quoq; sermoni obiter adijcere. Quippe præterquam quod alij altè, alij uero in superficie tantum inciduntur, alij rotundi orbicularesq; sunt, ut coxendicis ossis sinus femoris caput excipiēs, & digitorum ossium sinus, quibus postbrachialis ossa inarticulantur. Alij autē oblongi sunt, ut radij sinus brachiali admittens: & primæ uertebra sinus, qui occipitis ossis capitula excipiunt: & maxillæ superioris sinus, admittendæ inferiori maxillæ parati, in horum quoque sinuum numero reponuntur. Alij gemini sunt, ut tibie ossis sinus, quibus inferiora femoris capita committuntur: dein digitorum ossium sinus plerique gemini quoque censentur. Alij trochleis rotulisq; respondent, ut humeri sinus ulnam admittens. Alij C referunt, ut sinus ulnæ, quem humerus ingreditur. Cæterum ut sinus & capita articulo-

rum

rum gratia cōstituiuntur, ita quoque & *ἵππος*, *ἄρσενος*, *ἄρσενος*, *χέλις*, quæ Latinis supercilia & labra nuncupantur. Sunt autem processus ad sinuum orbem instar labrorum prominētes, & sinus profunditatem augentes. Hi tamē in omnibus articulis ferè & ossium commissuris conspiciunt, euidentissimè tamen ipsorum naturam in profundissimis sinibus ostendunt. Quare etiam *ἵππος* in coxendicis ossis sinu, cui femur inarticulatur, altissima maximeq; prominentia uidentur supercilia, ut sinum impensius cauum redderent, femorisq; luxationem accuratius prohiberent. Quò minus enim ossa promptè luxentur, supercilia in primis conducunt. *Βαλκιδῶν* autem, sinus quidam sunt, qui basis firmamentiq; ritu, ultra quàm animanti ex usu sit, os moueri haudquaquam sinunt. In anteriori enim humeri sede, & in posteriori sinus exculpitur, singulos ulnæ processus excipiens. Anterior nanque sinus priorem ulnæ admittit processum, quando cubitus extremè flectitur: posteriorē autem sinum posterior ulnæ processus in cubiti extensionibus ingreditur. Quoniam itaque posterior sinus in anteriorem non est peruius, hi ulnam ultra quàm expedit haudquaquam moueri sinunt. Si enim essent peruij, neque processibus obuiam irent, cubitum æquè in acutum angulū extenderemus, atque modò flectimus. Merito itaque primi dissectionum professores, hos sinus *βαλκιδῶν* uocauerunt: quamuis Hippocrati non huiusmodi tantū sinus ita appellentur, uerum etiam reliqui, in quos tubera ossium ingreditia insidunt. Vlnæ nanq; sinum C modo exculptum, & quem humeri orbita subit, *βαλκιδῶν* nuncupauit, quemadmodum alij totum cubiti cum brachio articulum. Illi quos prius in humero narrabam sinus, id priuati sibi uendicant, quod soli ferè omnium sinuū alterius ossis processus in articularum motibus excipientiū, ij cartilagine uix incrustentur: quemadmodū alij plerique ossium sinus, articulandis ossibus non parati, sed solum in hoc incili ut ligamenta aut musculi in ipsis ualidius aptiori sede inserantur, & interdū quoque aliqua ex istis initium commo- dius ducāt. Cuiusmodi sinus in interno latere magni externiq; processus femoris obseruatur, & in talo & calce, in medio duorum articularū, quibus hæc ossa inuicem coarctantur. At hæc omnia, (quemadmodū & sinus, quibus tendines ueluntur, atque ne sua aberrant sede cōtinentur, quales in externa radij sede iuxta brachiale occurrunt) in priuatis ossium descriptionibus magis erunt obuiæ: & si aliud quodpiam nomen, quo in ossium descriptione utendum erit, hic prætermiserim, id sequentibus Capitibus recensere. Vereor enim ne ista, utcunque utilis sit, ante ossis cuiusque enarrationem prolixitas, ab Anatomis studio aliquem properandi cupidum deterreat, isq; non mediocri dispendio aliud perquirat compendium. Quamuis non minus Galeni librorum occasione, quàm quæ subsequetur ossium descriptionis gratia, in hunc modum nomina prælibare operæ precium fuit.

DE OSSIVM INTER SE STRV.

tura & contextu. Caput IIII.

S A humani corporis instar unius continuūq; ossis, lapideæ cuiusdam statuae modo, effingi nequierunt. Nam & si ita quidem hominis fabrica iniurijs minus foret obnoxia, & ipsius ossa firmiorem sedem adipiscerentur, neque luxari, neq; excidere ac distorqueri possent: tamen quia homo motu (qui animali maxime, si quid aliud, proprius censetur) ne utiquam destitui debuit: & quum motus citra ossium diuisiones commissurasq; haud perficiatur, hominem è multis ossibus fabrefieri magnoperè cōduxit. Quinetiam ossa inuicem componuntur non solum motus gratia, sed etiam alicuius corporis transitus occasione, aut securitatis, seu noxijs ferendis pertinaciæ causa, aut partium diuersitatis nomine. Propter motum quidem digitorum ossa inuicem committuntur, deinde ulna & radius cum humero, & humerus cum scapula, & femur cum tibia, præter eiusmodi innumeros ossium connexus. Transpirationis uero seu transitus alicuius corporis gratia, futuras capituli efformari, tunc dicam, quando has fuliginosa cerebri recrementa transmittere, & duræ cerebri membranæ fibris uiam præbere docebo, ex quibus membrana caluariam succingēs conflat. Pariter quoque & in capitis futurarū sermone (ne longius exempla petantur) caluariam non uno osse, sed pluribus efformari audies, ne fortè hæc quapiam ex parte læsa, latè rumpatur, uitiumq; ueluti in fictilem ollam longius quàm ad ossis circumscriptionem pertingat, sed ut ipsum unā cum osse ad futuram terminetur. Ad hæc, propter partium differentiam, uerticis ossa utcunque mollia duris temporum ossibus committi, in eorum ossium commissurarū sermone intelliges. Omnia igitur ossa inter se cōtigua sunt, & neque os ullum (nisi fortassis quod ab u imagine *ὁσφῶς* nuncupatur, & si quod in cordis basi consistit) seorsim per se habetur, sed aut pars continui est, aut aliud os cōtingit, ac alteri adnectitur: adeo ut sagax rerum parens Natura

Τράχηλος.
αίχρῆνα.
Collum.
Cervix.

Galen. initio
lib. de Ossib.

Galen. in libro
de Ossibus.
κοτύλῳ.
δὲ αἰχρῆνα.
Acetabulum
&c.

γλῶν.

Sinuum &
capituli usus.

Sinuum diffe-
rentiæ.

h. h. fi. A. &
B.

i. fi. C.

h. in pede.
h. in pede.

1. 2. fi. C. 21.
C. D.

f. n. fi. D.
a. n. fi. 33.
ca. h.

b. p. p. p. in
pede.

c. fi. 10. ca.
33. n. m. l.

d. 6. fi. 25.
ca. M. L.
K.

7. fi. 31. ca.
F. G.

f. n. fi. D.
a. 8. fi. 24.
ca. X. X. Y.

b. 2. fi. 27.
ca. I. K.

c. 1. 2. fi. 23.
ca. K. L. M.

d. 1. fi. 24.
ca. E. C. D.

ἵππος.
ἄρσενος.
ἄρσενος.
χέλις.
Supercilia.
Labra.

Βαλκιδῶν.

Libro de Fra-
cturis.

Sinus articu-
lationis nomi-
ne non parati.

Homine plu-
rib. ossib. con-
stare, motus
gratia.

Transitus ex-
pirationis gra-
tia.

Gratia diffe-
rentiæ patien-
di.

Partium diffe-
rentiæ gratia.